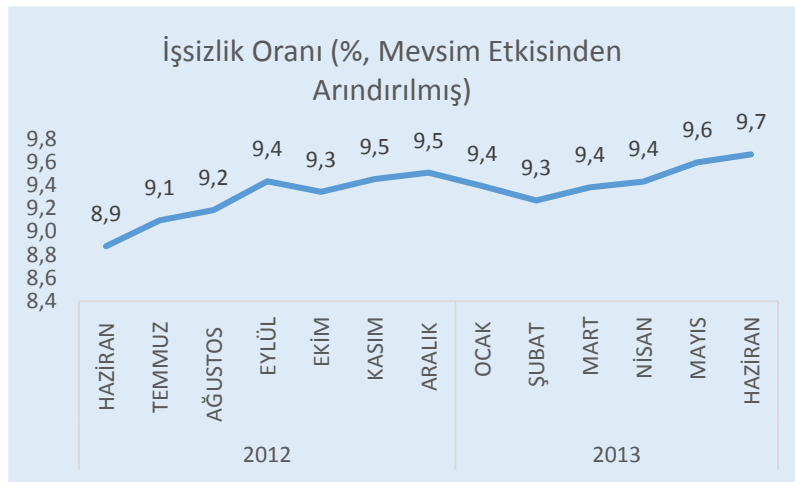

Yurt İçi Gelişmeler

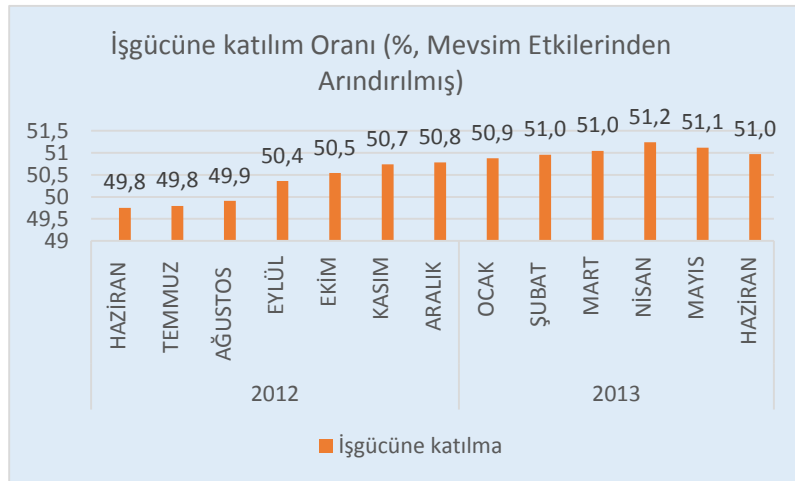
TÜİK Haziran Ayı Hanehalkı İşgücü İstatistiklerini Açıkladı

İşsizlik oranı 2013 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre 0,8 puan artarak %8,8 olarak açıklandı. 2013 Mayıs ayına göre ise işsizlik aynı seviyede kaldı. İşsiz sayısı geçen yıl Mayıs ayına göre 299 bin kişi artarak, 2 milyon 525 bin kişiye yükseldi. Aynı dönemde istihdam ise 742 bin kişi artarak 26 milyon 319 bin kişiye yükseldi.

- İstihdam edilenlerin %24,6'sı tarım, %19,1'ü sanayi, %7,4'i inşaat, %49'u ise hizmetler sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında istihdam edilenler içinde hizmet sektörünün payı 0,8 puan, sanayi sektörünün payı 0,5 puan artarken tarım sektörünün payı 1 puan, inşaat sektörünün payı ise 0,1 puan azaldı. Hizmet sektörü her zaman olduğu gibi istihdamartışını domine etmeye

devam ediyor. Öyle ki, hizmet sektöründeki istihdam artışı 138 bin seviyesinde iken, sanayi sektöründeki istihdam artışı 52 bin seviyesinde gerçekleşti.

- İstihdam edilenlerin oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,6 puanlık artış göstererek %46,8'den %47,4'e yükseldi.

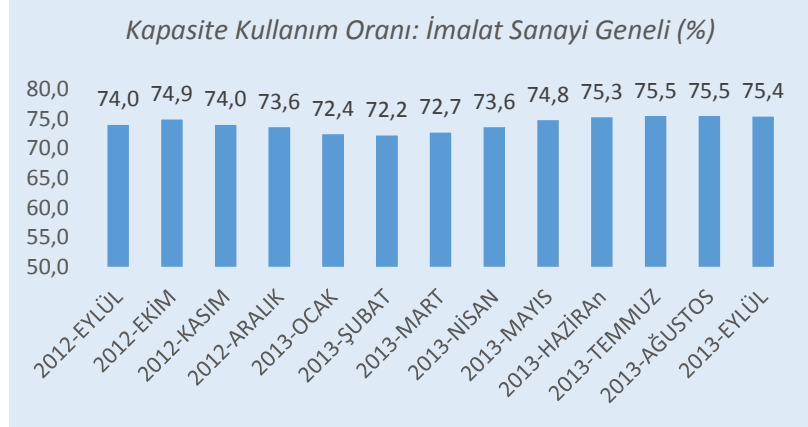
- İşgücüne katılma oranı ise 2013 yılı Haziran döneminde bir önceki yılın aynı ayına göre 1,1 puan artarak %51,9 olarak gerçekleşti. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü katılma oranı da bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,2 puan artarak %51 yükselmiş. İşgücüne katılma oranının bir önceki yıla göre

%50,8'den %51,9'a yükselmesi tek başına ele alındığında olumlu bir gelişme. Fakat diğer verilerle beraber değerlendirildiğinde, işgücüne katılım oranındaki artış ile beraber istihdam yeterince artırılamadığından, arındırılmamış veriye göre işsizlik bir önceki yıla 0,8 puan artarak 8,8'e yükselmiş. Eğer 2013 yılı Haziran ayındaki işgücüne katılma oranı 2012 Haziran'da olduğu gibi %50,8 olarak kalsaydı, 2013 Haziran ayı işsizlik oranı %6,8 olarak gerçekleşecekti.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranına baktığımızda ise 2013 yılı Haziran ayında işsizlik bir önceki aya göre 0,1 puan , bir önceki yılın aynı aına göre ise 0,8 puan artarak 9,7'ye yükselmiş. İşsizlik oranında yaşanan bu yükseliş ise emek piyasasındaki toparlanmanın ivme kaybettiğine işaret ediyor.

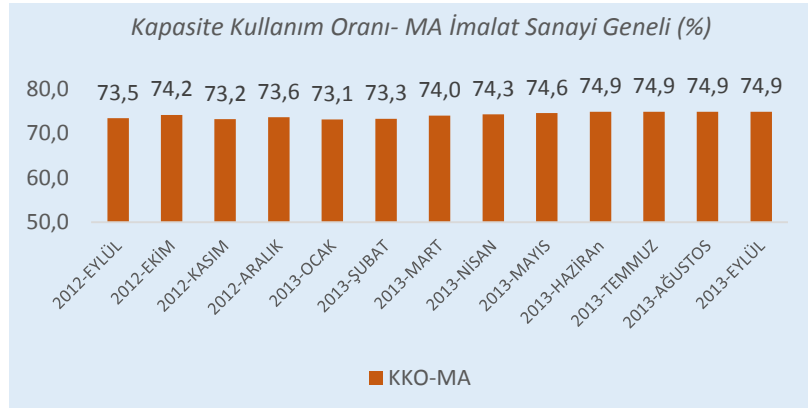
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı %75,4 olarak gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın bugün açıkladığı imalat sanayi kapasite kullanım verilerine göre, Türkiye'nin Eylül ayı 2013 dönemi kapasite kullanım oranı imalat sanayi genelinde geçen yılın aynı ayına göre 1,4 puan artmış ve Ağustos ayına göre ise 0,1 puan düşerek %75,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

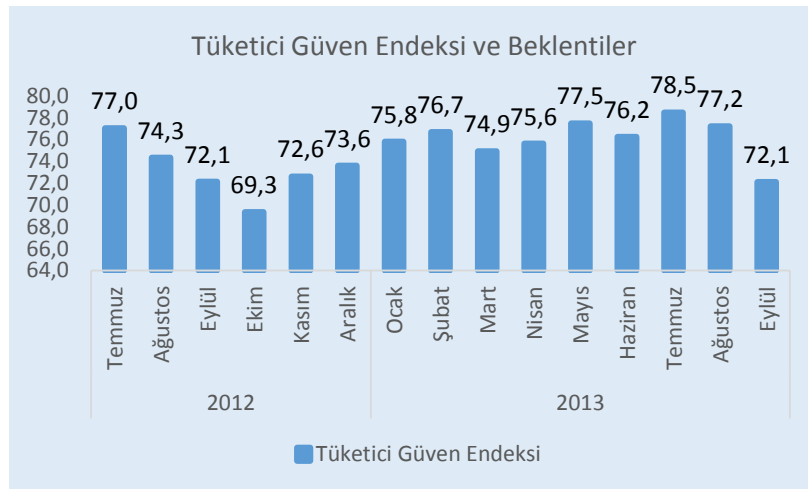
- Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre değişmezken %74,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

- Kapasite kullanım oranlarına mal gruplarına göre bakıldığında, geçen yılın aynı ayına göre, yatırım malları, gıda ve içecekler ve ara mallarında artış gözlenirken; dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarında azalış gözlenmiştir.

Kapasite Kullanım Oranının, Şubat 2013'ten sonraki aylık bazda artış trendi kesintiye uğrasa da yıllık bazdaki artışı devam ediyor. Bununla birlikte, 2013'ün 3.çeyrek KKO ortalaması, 2012 yılı 3. Çeyrek ortalamasının 1,2 puan üzerinde gerçekleşmiştir.

Sanayi üretimi ve dolayısıyla büyüme ilişkisi dikkate alındığında, KKO oranlarında özellikle yatırım mallarındaki 4,8 puanlık önemli artış ekonominin gidişatı açısından, hiç değilse iç piyasalar açısından olumsuz bir tablo ortaya koymuyor.

Tüketici Güven, Sektörel Güven ve Reel Sektör Güven Endekleri

TÜİK ve Merkez Bankası tarafından açıklanan tüketici güven endeksi 2013 Eylül ayında bir önceki aya göre % 3 oranında azalarak Ağustostaki'daki 77,2 olan değerinden 72,1 değerine düştü.

Gelecek 12 aylık dönemde ekonominin olumsuz yönde etkileneceğine yönelik

MÜSİAD

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
Sütlüce Mah. İmrahor Cad. No: 28 34445 Beyoğlu İstanbul
T. 0 (212) 222 04 06 F. 0 (212) 210 50 82

beklentiler ile tasarruf etme ihtimali bir önceki aya göre % 22, genel ekonomik durum beklentisi %7, hanenin maddi durum beklentisi %3, işsiz sayısı beklenti endeksi de %5 oranlarında azaldı.

Tüketici Güven endeksi ve alt endekslerinde yaşanan genel düşüş önümüzdeki dönemde harcamalara yansır. 2013 yılı ilk yarısında gözlenen yurt içi tüketim artışı yılın ikinci yarısı için azalma eğilimine girebilir. Burada bütçenin ilk altı ayında fazla vermesi ve yıl sonu bütçe beklentisini kolaylıkla yakalanabileceği göz önünde bulundurulursa büyümeyi yılın ikinci yarısında da kamunun sırtlanacağı öngörülebilir. Ek olarak, gelecek 12 aylık dönemde tüketiciler gerek ulusal ekonomide ve politikada ve gereksede küresel belirsizlikler ve riskler nedeniyle önümüzdeki dönemi daha olumsuz değerlendiriyor gibi görünüyor.

Eylül ayı sektörel güven endekslerine baktığımızda Hizmet sektörü Güven Endeksi bir önceki aya göre %3 azalarak 104'e, Parakende Ticaret Sektörü Güven Endeksine baktığımızda da bir önceki aya göre %0,1 azalarak 109,4 değerine düşmüş. Bir önceki aya sektörel güven endeksleri bir miktar azalış göstermesine rağmen endeks değeri 100'ün üzerinde olduğu için ekonominin gelecek dönemde (3 aylık beklenti) iyi olacağı beklentisi reel sektörde hala hakim.

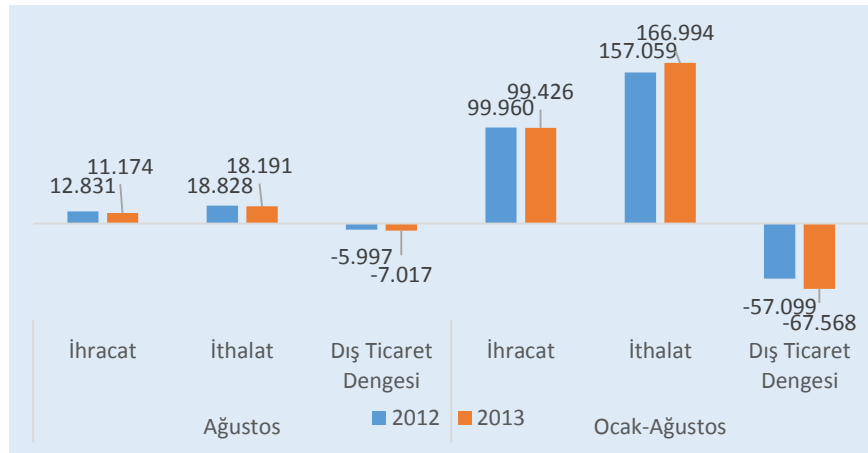
Reel kesim güven endeksi ise bir önceki aya oranla %1 artarak, 108.5 değerini aldı. Reel kesim güveninde yaşanan toparlanmada, önümüzdeki üç aya ilişkin ihracat siparişleri ile üretime ilişkin beklentilerdeki artışlar etkili oldu. Buna göre, önümüzdeki üç aya dair ihracat sipariş miktarı endeksi aylık %5.3 (124.2) artarken, üretim hacmi bir önceki aya göre %3.6 (125.4) artış kaydetti.

Özet olarak, tüketici güven endeksi ile beraber KKO, sektörel güven ve reel kesim güven endekslerinden gelen veriler ekonomiye ilişkin karışık sinyaller veriyor. Öyle ki, reel sektörün nabzını tutan KKO, sektörel ve reel kesim güven endeksleri ekonomik aktivitede ılımlı toparlanmaya işaret ederken, tüketici güven endeksi ise ekonomi ile önümüzdeki döneme ilişkin hane halkının algılarında bir bozulma olduğunu gösteriyor.

Ağustos ayında dış ticaret açığı % 17 artarak 7 milyar 017 milyon dolara yükseldi.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre 2013 Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 12,9 azalarak 11 milyar 174 milyon dolar, ithalat ise % 3,4 artarak 18 milyar 191 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dış ticaret açığı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre % 17 artarak 5 milyar 997 milyondan 7 milyar 017 milyon dolara çıktı. Ocak-Ağustos ayında toplam dış ticaret açığı ise 67,6 milyar dolara yükseldi. Temmuz ayında ihracatın ithalata karşılama oranı bir önceki yılın aynı ayına göre % 10,9 düşerek %61,4 olarak gerçekleşmiştir.

Ağustos 2013'de gerçekleşen 18,2 milyar dolarlık ithalat enerji ithalatındaki azalma ile Mart 2013'den bu yana en düşük seviyesine geldi. İhracat ise Eylül 2009'tan bu yana 11,2 milyar ile en düşük seviyesini gördü. Beklentilerin daha da altında kalan ithalata rağmen, ihracattaki zayıf performans dış ticaret açığına oldukça sınırlı

olarak katkı yaptı. 12 aylık birikimli dış ticaret açığındaki genişleme göreceli olarak yavaşlayarak Ağustos'ta 94,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. (Temmuzda 93,4 milyar dolar idi).

MÜSİAD

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2013 Ağustos ayında bir önceki aya göre ihracat %0,1 artarken, ithalat %5,5 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2013 yılı Ağustos ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,8 azaldı, ithalat %0,3 arttı.

Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre, Ağustosta %6 gerileyen ara malı ithalatı toplam ithalat rakamındaki azalmanın temel kaynağı oldu. Tüketim malları ithalatı %9,5'lik bir artışla bir önceki aya göre sınırlı büyüdü. Yatırım mallarındaki artış ise %1 ile son iki aya göre oldukça düşük seyretti

Fasıllar bazında, ihracatta en yüksek düşüş % 81,6 ile kıymetli taşlar faslında gerçekleşirken, ithalattaki rakamsal anlamda en yüksek katkıyı %14,5'lik düşüş ile mineral yakıt grubu sağladı.

Beklentilerden daha iyi gelen Ağustos dış ticaret rakamları özellikle petrol ithalatındaki azalmanın etkisiyle düşük gelen ithalar rakamları etkili oldu. Buna karşılık zayıf ihracat performansı ile birlikte dış ticaret açığındaki olumlu daralma sınırlı oldu. En çok ihracat yapılan 20 fasıla göre kıymetli metal faslında gerileme ihracattaki azalmanın temel sebebinin oluşturdu.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış veriler ihracatın yatay bir seyir izlediğine referans verirken, ithalat hızının da yavaşladığına işaret ediyor. Buradan önümüzdeki dönemde cari açığındaki artış trendinin daha da yavaşlayacağı anlamını çıkarabiliriz.

Yurt Dışı Gelişmeler

FED tahvil alımlarına devam etme kararı aldı. 19 Eylülde açıklanan Açık Piyasa Komitesi toplantısı kararları sonrasında FED piyada beklenenin aksine aylık 85 milyar dolarlık tahvil alımlarına devam etme kararı aldı ve piyasalar bu karara pozitif tepki gösterdiler.

ABD'de bütçe ve borç tavanı görüşmeleri en önemli gündem. FED'in tahvil ile ilgili kararından sonra ABD'deki bütçe görüşmelerinin 30 Eylül'den önce tamamlanamaması sonucunda ABD hükümeti 17 yıldan sonra ilk kez kısmen kapanarak piyasalardaki havayı olumsuz etkiledi. Buna bağlı olarak, 800 bin kamu çalışanı ücretsiz izne çıkarılarak bazı kamu hizmetleri tamamen durdu. Diğer önemli bir konu ise borç tavanının yükseltilmesi gerekliliği. ABD hazine bakanı Jack Lew borçlanma kapasitesinin 17 Ekim'de sona ereceğini tahmin ettiklerini söyledi. Eğer bu tarihte ellerinde yeterli para olmaması durumunda hükümetin tarihinde ilk kez borçları ödeyememe ile karşılaşabileceklerini belirtti.

Euro bölgesinde PMI verileri olumlu geldi. Açıklanan Eylül ayı öncü PMI verilerine göre bir önceki ayki 51,4 değerinden 51,1 değerine gerilemesine rağmen hala eşik değer olan 50'nin üzerinde olduğu için Euro Bölgesi ekonomisinin toparlanmaya devam ettiğinin sinyalini veriyor. Sanayi ve hizmetler sektörünü kapsayan diğer veri olan bileşik PMI verisinde 52,1 değeri haziran 2011'den bu tarafa en yüksek değerine ulaştı.

Almanya PMI verileri ve güven endeksleri Eylül'de artmaya devam ediyor. Eylül ayında Almanya imalat PMI verisi aylık bazda 51.8'den 51.3'e gerilemesine rağmen hala eşik değer üzerinde. Hizmet sektörü PMI verisi ise Eylül ayında 52.8'den 54.4 yükseldi. IFO iş dünyası güven endeksi ise 107,7 seviyesi ile Mart ayından bu yana en yüksek seviyesine yükselerek ekonomik görünümdeki olumlu havanın devam edeceği sinyali verdi.

Japonyada enflasyon artış gösterdi. Japonya'da ağustos ayında enflasyon enerji maliyetlerinin artmasıyla birlikte 2008'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Resmi istatistik bürosunun verilerine göre taze gıda hariç tüketici fiyatları Ağustos'ta yıllık bazda yüzde 0.8 arttı.

Çin'de İmalat PMI verisi yükseldi. Çinde imalat sanayi satınalma müdürleri endeksi (PMI) eylül ayında bir önceki seviyesi olan 50,1'den 50,2'ye yükseldi. Bu mütevazı artış üretim düzeyindeki sınırlı miktarda toparlanmanın devam ettiğini gösteriyor.

Yasal uyarı. Bu Ekonomi Bülteninde yer alan haber ve yorumlar güvenilir olduğuna inanılan ve kamuya açık bilgi kaynaklarına dayanmaktadır. Sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır, haber ve yorumlar yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Bu bülten MÜSİAD üyelerine gönderilir, her hakkı mahfuzdur, izinsiz ve referans olarak kullanılamaz.

MÜSİAD

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
Sütlüce Mah. İmrahor Cad. No: 28 34445 Beyoğlu İstanbul
T. 0 (212) 222 04 06 F. 0 (212) 210 50 82